

T.C.
DANIŞTAY
ONÜÇÜNCÜ DAİRE
Esas No : 2005/5733
Karar No : 2005/4936

Davacı : Filsan Fuarcılık A.Ş

Vekili : Av. M.Arif Dilek

Çukur Mahallesi Dr. Mecit Barlas Cad. Abdülkadir Yetkin İş Hanı
Kat:3, No:11 /GAZİANTEP

Davalı : Rekabet Kurumu

Bilkent Plaza B3 Blok Bilkent/ANKARA

Vekili : Av. Nagehan Özseyhan, aynı adreste

İstemin Özeti : Davalı şirketin, Akort Tanıtım Organizasyon Fuarcılık Ltd. Şti. ile

Gaziantep Sanayi Odası'nın aralarında yaptıkları anlaşmalarla fuarcılık sektöründe tekel oluşturmaya ve diğer fuarcılık şirketlerinin faaliyetlerini zorlaştırmaya yönelik davranışlarda bulunduğu iddiasıyla yaptığı şikâyetin reddine ilişkin Rekabet Kurulu'nun 13.11.2003 tarih ve 03-73/880-380 sayılı kararının; eksik bilgi ve incelemeye dayalı olarak karar verildiği, olayda rekabete aykırı davranışların bulunduğu ileri sürülerek iptali istenilmektedir.

Savunmanın Özeti : Davacı başvurusunun Rekabet Kurulu tarafından değerlendirilmesi sonucu, soruşturma açılmasını gerektirecek ciddi ve yeterli delil mevcut olmadığından anlaşılması nedeniyle şikâyetin reddinde hukuka aykırılık bulunmadığı ileri sürülerek davanın reddi gerektiği savunulmaktadır.

Danıştay Tetkik Hâkimi Ahmet EĞERCİ'nin Düşüncesi : Dava, davalı şirketin, Akort Tanıtım Organizasyon Fuarcılık Ltd. Şti. ile Gaziantep Sanayi Odası'nın aralarında yaptıkları anlaşmalarla fuarcılık sektöründe tekel oluşturmaya ve diğer fuarcılık şirketlerinin faaliyetlerini zorlaştırmaya yönelik davranışlarda bulunduğu iddiasıyla yaptığı şikâyetin reddine ilişkin 13.11.2003 tarih ve 03-73/880-380 sayılı Rekabet Kurulu kararının iptali istemiyle açılmıştır.

4054 sayılı Kanun'un 4., 6. ve 27. maddeleri ve Rekabet Kurulu kararı ile dosyadaki bilgi ve belgeler birlikte değerlendirildiğinde; 4054 sayılı Kanun'un 4. maddesi kapsamında Gaziantep Sanayi Odası'nın Akort Fuarcılıkla yaptığı anlaşma çerçevesinde anılan teşebbüsle işbirliği içinde davranarak ve üyeleri üzerindeki güçlü etkisi yoluyla rakip fuarcılık şirketlerinin davranışlarını zorlaştırmasına yönelik şikâyete ilişkin olarak rekabeti bozucu bir anlaşmanın varlığına veya ilgili ürün pazarında hâkim durumun kötüye kullandığı yönünde herhangi bir bulguya ulaşılamaması, diğer yandan Gaziantep Sanayi Odası'nın başka bir şirketle fuar düzenleme yetkisinin bulunup bulunmamasının, 4054 sayılı Kanun'un kapsamında bulunmaması karşısında, davalı idarece şikâyetin reddinde hukuka aykırılık bulunmamaktadır.

Açıklanan nedenle davanın reddine karar verilmesi gerektiği düşünülmektedir.

Danıştay Savcısı Mehmet KARAOĞLU'nun Düşüncesi : Dava, davacı şirket tarafından, Akort Tanıtım Organizasyon Fuarcılık Ltd.Şti. ve Gaziantep Sanayi Odası'nın aralarında yaptıkları anlaşmalarla fuarcılık sektöründe tekel oluşturmaya ve diğer fuarcılık şirketlerinin faaliyetlerini zorlaştırmaya yönelik davranışlarda bulunarak 4054 sayılı Rekabetin Korunması Hakkındaki Kanuna aykırı eylemlerde buldukları ileri sürülerek haklarında yasal işlem yapılması istemiyle yapılan şikâyet başvurusunun; reddine ilişkin Rekabet Kurulu

T.C.
DANIŞTAY
ONÜÇÜNCÜ DAİRE
Esas No : 2005/5733
Karar No : 2005/4936

Kararının iptali istemiyle açılmıştır.

4054 sayılı Rekabetin Korunması Hakkında kanunun 1. maddesinde; bu Kanunun amacının, mal ve hizmet piyasalarındaki rekabeti engelleyici, bozucu veya kısıtlayıcı anlaşma, karar ve uygulamaları ve piyasaya hakim olan teşebbüslerin bu hakimiyetlerini kötüye kullanmalarını önlemek, bunun için gerekli düzenleme ve denetlemeleri yaparak rekabetin korunmasını sağlamak olduğu belirtilmiş, 3. maddesinde, Teşebbüs, "piyasada mal veya hizmet üreten, pazarlayan, satan gerçek ve tüzel kişilerle; bağımsız karar verebilen ve ekonomik bakımdan bir bütün teşkil eden birimler olarak tanımlanmış, yasanın 4. maddesinde, belirli bir mal veya hizmet piyasasında doğrudan doğruya veya dolaylı olarak rekabeti engelleme, bozma ya da kısıtlama amacını taşıyan veya bu etkiyi doğuran yahut doğurabilecek nitelikte olan teşebbüsler arası anlaşmalar, uyumlu eylemler ve teşebbüs birliklerinin bu tür karar ve eylemlerinin hukuka aykırı ve yasak olduğu belirtilmiş, 6. maddesinde de; bir veya birden fazla teşebbüsünün ülkenin bütününde ya da bir bölümünde bir mal veya hizmet piyasasındaki hakim durumunu tek başına yahut başkaları ile yapacağı anlaşmalar ya da birlikte davranışlar ile kötüye kullanmasının hukuka aykırı ve yasak olduğu belirtilmiş, yasanın 16/2 maddesinde ise, bu kanunun 4. ve 6. maddesinde yasaklanmış olan davranışları gerçekleştirdiği, sabit olanlara yasa maddesinde belirtilen miktarda para cezası verileceği hükme bağlanmış bulunmaktadır.

Dosyadaki bilgi ve belgelerin incelenmesinden; davacı tarafından şikayet dilekçesinde öne sürülen hususlarda, anılan şirket ve sanayi odası hakkında 4054 sayılı Kanun hükümlerine göre işlem yapılmasını gerektirecek nitelikte ciddi ve yeterli, objektif bilgi ve belge ve nedenin bulunmadığı anlaşıldığından, şikayetin reddi yolunda verilen kararda yasaya aykırılık görülmemiştir.

Açıklanan nedenlerle davanın reddi gerektiği düşünülmektedir.

TÜRK MİLLETİ ADINA

Karar veren Danıştay Onüçüncü Dairesi'nce Tetkik Hâkiminin açıklamaları dinlendikten ve dosyadaki belgeler incelendikten sonra işin gereği görüldü:

Dava, davalı şirketin, Akort Tanıtım Organizasyon Fuarcılık Ltd. Şti. ile Gaziantep Sanayi Odası'nın aralarında yaptıkları anlaşmalarla fuarcılık sektöründe tekel oluşturmaya ve diğer fuarcılık şirketlerinin faaliyetlerini zorlaştırmaya yönelik davranışlarda bulunduğu iddiasıyla yaptığı şikâyetin reddine ilişkin 13.11.2003 tarih ve 03-73/880-380 sayılı Rekabet Kurulu kararının iptali istemiyle açılmıştır.

4054 sayılı Rekabetin Korunması Hakkında Kanun'un 3'üncü maddesinde, teşebbüslerin belirli amaçlara ulaşmak için oluşturduğu tüzel kişiliği haiz ya da tüzel kişiliği olmayan her türlü birlikler teşebbüs birliği olarak tanımlandıktan sonra, Kanun'un 4. maddesinde "Belirli bir mal veya hizmet piyasasında doğrudan veya dolaylı olarak rekabeti engelleme, bozma ya da kısıtlama amacını taşıyan veya bu etkiyi doğuran yahut doğurabilecek nitelikte olan teşebbüsler arası anlaşmalar, uyumlu eylemler ve teşebbüs

T.C.
DANIŞTAY
ONÜÇÜNCÜ DAİRE
Esas No : 2005/5733
Karar No : 2005/4936

birliklerinin bu tür karar ve eylemleri hukuka aykırı ve yasaktır.

Bu haller, özellikle şunlardır:

a.Mal veya hizmetlerin alım ya da satım fiyatının, fiyatı oluşturan maliyet, kâr gibi unsurlar ile her türlü alım yahut satım şartlarının tespit edilmesi,

b.Mal veya hizmet piyasalarının bölüşülmesi ile her türlü piyasa kaynaklarının veya unsurlarının paylaşılması ya da kontrolü,

c.Mal veya hizmetin arz ya da talep miktarının kontrolü veya bunların piyasa dışında belirlenmesi,

d.Rakip teşebbüslerin faaliyetlerinin zorlaştırılması, kısıtlanması veya piyasada faaliyet gösteren teşebbüslerin boykot ya da diğer davranışlarla piyasa dışına çıkartılması yahut piyasaya yeni gireceklerin engellenmesi,

e.Münhasır bayilik hariç olmak üzere, eşit hak, yükümlülük ve edimler için eşit durumdaki kişilere farklı şartların uygulanması,

f.Anlaşmanın niteliği veya ticari teamüllere aykırı olarak, bir mal veya hizmet ile birlikte diğer mal veya hizmetin alınmasının zorunlu kılınması veya aracı teşebbüs durumundaki alıcıların talep ettiği bir malın ya da hizmetin diğer bir mal veya hizmetin de alıcı tarafından teşhiri şartına bağlanması ya da arz edilen bir mal veya hizmetin tekrar arzına ilişkin şartların ileri sürülmesi,

Bir anlaşmanın varlığının ispatlanamadığı durumlarda piyasadaki fiyat değişmelerinin veya arz ve talep dengesinin ya da teşebbüslerin faaliyet bölgelerinin rekabetin engellendiği, bozulduğu veya kısıtlandığı piyasalardakine benzerlik göstermesi teşebbüslerin uyumlu eylem içinde olduklarına karine teşkil eder.

Ekonomik ve rasyonel gerçeklere dayanmak koşuluyla taraflardan her biri uyumlu eylemde bulunmadığını ispatlayarak sorumluluktan kurtulabilir" hükmüne yer verilmiştir.

Bu hükümle, belirli bir mal ve hizmet piyasasında doğrudan veya dolaylı olarak rekabeti engelleme, bozma veya kısıtlama amacını taşıyan veya bu etkiyi doğuran yahut doğurabilecek nitelikte olan teşebbüsler arası anlaşmalar, uyumlu eylemler ve teşebbüs birliklerinin bu tür karar ve eylemleri hukuka aykırı bulunarak açıkça yasaklanmıştır.

Diğer yandan anılan Kanun'un 3. maddesinde hâkim durum, belirli bir piyasadaki bir veya birden fazla teşebbüsün, rakipleri ve müşterilerinden bağımsız hareket ederek fiyat, arz, üretim ve dağıtım miktarı gibi ekonomik parametreleri belirleyebilme gücü olarak tanımlanmış, ve Kanun'un hâkim durumun kötüye kullanılmasını yasaklayan 6. maddesinde de bir veya birden fazla teşebbüsün ülkenin bütününde ya da bir bölümünde bir mal veya hizmet piyasasındaki hâkim durumunu tek başına yahut başkaları ile yapacağı anlaşmalar ya da birlikte davranışlar ile kötüye kullanması halinin hukuka aykırı ve yasak olduğu belirtilmiş 6. maddede kötüye kullanmanın tanımı yapılmamış uygulamada sık rastlanılan kötüye kullanma halleri örneklemek suretiyle sayılmıştır. Bunlar;

"a) Ticari faaliyet alanına başka bir teşebbüsün girmesine doğrudan veya dolaylı

T.C.
DANIŞTAY
ONÜÇÜNCÜ DAİRE
Esas No : 2005/5733
Karar No : 2005/4936

olarak engel olunması ya da rakiplerin piyasadaki faaliyetlerinin zorlaştırılmasını amaçlayan eylemler,

b) Eşit durumdaki alıcılara aynı ve eşit hak, yükümlülük ve edimler için farklı şartlar ileri sürerek, doğrudan veya dolaylı olarak ayrımcılık yapılması,

c) Bir mal veya hizmetle birlikte, diğer mal veya hizmetin satın alınmasını veya aracı teşebbüsler durumundaki alıcıların talep ettiği bir malın veya hizmetin, diğer bir mal veya hizmetin de alıcı tarafından teşhiri şartına bağlanması ya da satın alınan bir malın belirli bir fiyatın altında satılmaması gibi tekrar satış halinde alım satım şartlarına ilişkin sınırlamalar getirilmesi,

d) Belirli bir piyasadaki hâkimiyetin yaratmış olduğu finansal, teknolojik ve ticari avantajlardan yararlanarak başka bir mal veya hizmet piyasasındaki rekabet koşullarını bozmayı amaçlayan eylemler,

e) Tüketicinin zararına olarak üretimin, pazarlamanın ya da teknik gelişmenin kısıtlanması" olarak sıralanmıştır.

Hâkim durum, bir ya da birden fazla teşebbüsün pazarda güçlü bir konumda bulunmasını, yani teşebbüsün pazarda rekabeti önleme veya serbestçe davranabilme ya da istediği stratejiyi pazara kabul ettirme gücüne sahip olmasını ifade eder. İlgili pazarı belirleyen iki temel unsur bulunmaktadır. Bunlar, coğrafi pazar ve ürün pazarıdır. İlgili coğrafi pazardan anlaşılması gereken aynı rekabet koşullarına sahip pazar alanıdır. Ürün pazarı ise ticari alışveriş konusu olan bir malın ya da hizmetin oluşturduğu pazardır. Bir teşebbüsün hâkim durumda bulunduğunu gösteren değişik ekonomik ve sosyal faktörler de bulunmaktadır. Buna göre hâkim durumun tespitinde, ilgili ürün ve coğrafi pazarın yanısıra ilgili zaman dönemi, ürünün ikame edilebilirliği, çapraz esnekliği, pazarın homojen yapıda olması, pazardaki rakiplerin sayısı ve pazar payları gibi hususların da incelenmesi gerekmektedir.

Kısaca hâkim durumun tespiti konusunda yapısal, işlevsel ve ekonomik güce dayalı olmak üzere çeşitli değerlendirme ölçütleri vardır. Hâkim durumun varlığı tamamen iktisadi analizlere dayanarak araştırılması gereken bir konu olup, hakim durumun belirlenmesinde önemli ve öncelikle ele alınması gereken ölçüt, işletmenin ilgili pazardaki payıdır. Pazar payının yalnız hâkim durumda olup olmadığının incelenmekte olan işletme açısından değil, bu işletmeye rakip olan, diğer işletmeler açısından da incelenmesi gerekmektedir.

Ancak 4054 sayılı Kanun'un 27. maddesinde öngörülen ve Rekabet Kurulu'nun görevleri arasında sayılan (a) bendindeki, bu Kanun'da yasaklanan faaliyetler ve hukuki işlemler hakkında, başvuru üzerine veya re'sen inceleme, araştırma ve soruşturma yapılabilmesi; bu Kanun'da düzenlenen hükümlerin ihlâl edildiğinin tespit edilmesi üzerine, bu ihlâllere son verilmesi için gerekli tedbirleri alıp bundan sorumlu olanlara idarî para cezalarının uygulanabilmesi, Kurul'un belirtilen görev ve yetkilerini kullanabilmesi, Kanun kapsamında değerlendirilebilecek nitelikte bir başvurunun bulunmasına bağlıdır.

Olayda ise, davacının Rekabet Kurumu'na verdiği şikâyet dilekçesinde; yasal olarak

T.C.
DANIŞTAY
ONÜÇÜNCÜ DAİRE
Esas No : 2005/5733
Karar No : 2005/4936

fuar düzenleme yetkisi olmayan Gaziantep Sanayi Odası'nın, Akort Fuarcılık adına yetkili izinler alındıktan sonra medyaya verdiği reklamlarda fuarı kendisinin düzenlediği izlenimi yarattığı, ayrıca Akort Fuarcılık tarafından davacı şirketle aynı tarihte düzenlenen fuarda, Gaziantep Sanayi Odası'nın standlarının üyelerince kullanılması nedeniyle fuara katılımın üyeler açısından zorunlu duruma getirildiği, böylece Oda'nın düzenlediği fuarların dışında kalan fuarlara üyelerinin katılmadığı, bu davranışlar nedeniyle Gaziantep Sanayi Odası'nın piyasadaki hâkim durumunu kötüye kullandığı yolunda iddialara yer verdiği, bu iddiaları değerlendiren Rekabet Kurulu tarafından alınan dava konusu kararla, Gaziantep Sanayi Odası'nın yasal olarak fuar düzenleme yetkisi bulunmadığı halde başka bir fuar şirketini kullanarak fuar düzenlemesine yönelik şikâyetin konusunun 4054 sayılı Kanun kapsamında bulunmadığına, öte yandan fuarcılık sektöründe faaliyet gösteren diğer teşebbüslerin faaliyetlerinin zorlaştırıldığı iddiasına ilişkin olarak ise ciddi ve yeterli delilin mevcut olmadığından, şikâyetin reddine karar verildiği anlaşılmaktadır.

Yukarıda yer verilen yasal düzenleme, hukuki süreç ve Rekabet Kurulu kararı ile dosyadaki bilgi ve belgeler birlikte değerlendirildiğinde; 4054 sayılı Kanun'un 4. maddesi kapsamında Gaziantep Sanayi Odası'nın Akort Fuarcılıkla yaptığı anlaşma çerçevesinde anılan teşebbüsle işbirliği içinde davranarak ve üyeleri üzerindeki güçlü etkisi yoluyla rakip fuarcılık şirketlerinin davranışlarını zorlaştırmasına yönelik şikâyete ilişkin olarak rekabeti bozucu bir anlaşmanın varlığına veya ilgili ürün pazarında hâkim durumun kötüye kullandığı yönünde herhangi bir bulguya ulaşılamaması, diğer yandan Gaziantep Sanayi Odası'nın başka bir şirketle fuar düzenleme yetkisinin bulunup bulunmamasının, 4054 sayılı Kanun'un kapsamında bulunmaması karşısında, davalı idarece şikâyetin reddinde hukuka aykırılık bulunmadığı sonucuna ulaşılmaktadır.

Açıklanan nedenlerle yasal dayanağı bulunmayan davanın reddine, aşağıda dökümü yapılan 67,90.YTL yargılama giderlerinin davacı üzerinde bırakılmasına, yürürlükte bulunan Avukatlık Aşgari Ücret Tarifesi uyarınca takdir olunan 350,00.-YTL avukatlık ücretinin davacıdan alınarak davalı idareye verilmesine 10.10.2005 tarihinde oybirliğiyle karar verildi.

Başkan	Üye	Üye	Üye	Üye
Faruk	Z.Ayla	Ali	Turan	Zümrüt
ÖZTÜRK	PERKTAŞ	ÖZTÜRK	KARAKAYA	ÖDEN

Yargılama Giderleri

Toplam Harç : 40,90.-YTL

Posta Gideri : 27,00.-YTL

Toplam : 67,90.-YTL

DS/19.12.2005

